

Bazen v obliki konice med kanaloma Kurto in Piketo je pravzaprav otok in so ga čigre nemara zato izbrale za svoje gnezdišče. Razmisliti pa bi veljalo tudi o zaščiti celotnega polotoka med kanaloma Piketo in Dragonja severno od obdelanega predela. To ozemlje bi predstavljalo alternativno gnezdišče, zlasti še, ker so čigre leta 1984 tam že gnezdile.

Leta 1977 sva z D. Šereto v reviji Varstvo narave predlagala, da se trstišče na Stojbah zavaruje kot naravni spomenik pomemben za znanstveno raziskovalno dejavnost. Na tem predelu solin Prirodoslovni muzej Slovenije od leta 1973 dalje sistematično lovi in obročka ptice. Če bi to trstišče iz kakršnikoli razlogov uničili, bi nastala v pogledu kontinuitete raziskovalne dejavnosti nepopravljiva škoda. Zavod za kulturno in naravno dediščino SR Slovenije sem spomladi 1980 s pisnom opozoril, da je trstišče ob ustju Dragonje zaradi požiganja in kozjereje najresneje ogroženo. (Glej o tem tudi prispevek v 2. št. *Acrocephalus*). Zaradi nerazčiščenih mejnih vprašanj med SR Slovenijo in SR Hrvatsko v tem predelu, kakor tudi zaradi fame o mednarodnem priznanju rezervata (ni hče za to ni ničesar ukrenil) formalno pravnega zavarovanja takrat nisem predlagal. Pač pa je to na poziv Regionalnega zavoda za spomeniško varstvo Piran spomladi leta 1985 storilo Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije.

Tako lahko štejemo, da so se v zadnjih desetih letih izoblikovali trije komplementarni in v zaokroženo celoto povezani predlogi za ornitološko zavarovanje Sečoveljskih solin. Njigova imena so 1. Stojbe, 2. Ustje Dragonje in 3. solinski kanal med kanaloma Kurto in Piketo. Od naravovarstve operative, tako republiške kot regionalne, pričakujemo, da bo to upoštevala.

LITERATURA

- Geister, I., D. Šere (1977): Prispevek k poznavanju ornitofavne Sečoveljskih solin, Varstvo narave 10, str. 63-71
 Geister, I. (1980): Ogroženo trstišče v Sečoveljskih solinah, *Acrocephalus* št. 2, str. 35

Iztok Geister
 Pokopališka 13
 64202 Naklo

Ekskurzija na Šar planino A trip to Šar Planina

21.VII.1984. Ležim na travnatem pobočju nad muslimansko vasico Brod in spomin mi nezadržno hiti nazaj - v mi-kaven kanjon Prizrenske Bistrice, kjer sem prvič opazoval skalno *Hirundo rupestris* in rdečo lastovko *Hirundo daurica*. No, pa tudi vožnja iz Dragaša v Brod ni bila kar tako. Star dotrajan avtobus, v katerega se je skupaj z goro prtljage nabasalo 18 slovenskih študentov biologije in njihovih gostov, je komajda hropel po vzpenja-joči se asfaltni cesti. Toda ko je prišel na makadam, za katerega uporabljajo domačini ustrežnejši izraz "zemljani put", je pokazal, kaj zmore. Hrupna turška glasba iz hreščečega kasetofona, hrumenje motorja, ki premaguje drzno speljano cesto, gromozanski lučniki *Verbascum sp.* med črnimi kamnitimi bloki ob cesti - saj to je kot Peru. Čudni smo ljudje: vedno nas čudovita pokrajina v domovini spominja na neko tujo "sanjsko" deželo, o kateri smo nemara le brali ali pa še to ne.

In že smo v Brodu, vasici s 520 hišami, kot trdijo domačini, ki pa nas kar ne morejo prepričati, da se na tako majhen prostor lahko stlači toliko hiš. Tesne s kamenjem in blatom tlakovane ulice, kamnite hiše, ometane s sušečim se kravjakom, ki je tukaj edina kurjava in izolacija ob enem, prijazni domačini in radovedni otroci, ki se neizmerno radi fotografirajo - to je Brod.

In sedaj sem zleknjen tu nad to prikupno vasico v osrčju Šare in lenobno opazujem kosce, ki neutrudno kosijo in rušijo harmonično podobo pobočij okoli vasi; saj jim vzporedni pasovi pokošene trave, ki jih kosci puščajo za seboj, dajejo nekam tog in urejen videz. Nedaleč od mene pa sedi predica v narodni noši, katere obvezen sestavni del so "šalvari" - debele volnene hlače in prečudovito izvezena bluza, ter cufa volno. Tik ob njej se paseta konj in kobilica, okoli nji ju pa razposajeno skaklja žrebe, največje bogastvo teh ljudi. Z vseh pobočij hitijo fantiči, ki vodi jo obilne senene kopice, iz katerih gledajo le glava in štiri tanke noge žilavega konjiča.

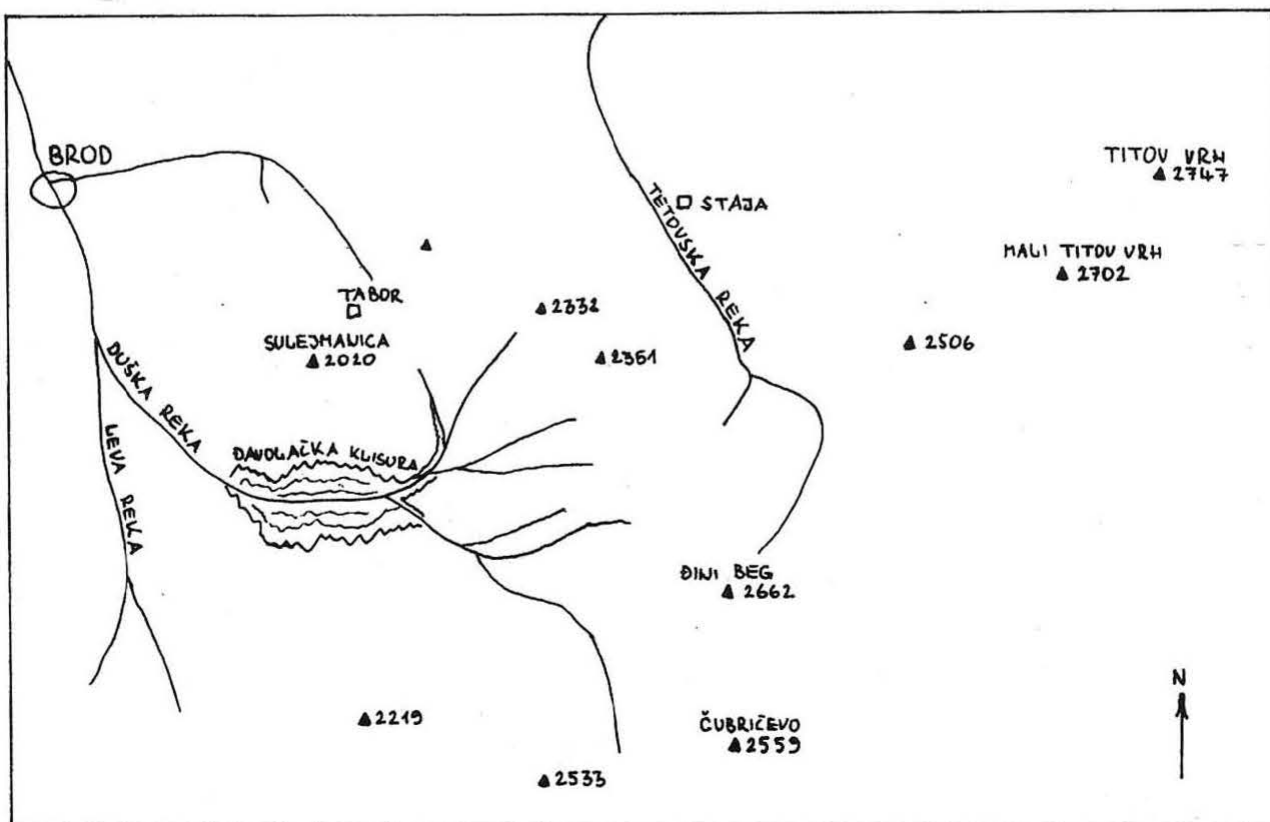
Že bežen pogled za soncem mi pove, da se bliža naš odhod. Oklevajoče se spustim do vasice in po ozki uličici k mostu čez potok, ki je tu center življenja. Počasi kapamo skupaj in nestrpnost v nas narašča, čeprav se nikomur prav ne ljubi oprtati kar pretežkega nahrbtnika in kot prvemu kreniti v breg - saj vsi prav dobro vemo, da nas do mesta, ki smo si ga na karti izbrali za tabor, čaka dobrih 600 m vzpona.

Počasi si le oprtamo nahrbtnike in se drug za drugim napotimo v breg, sprva po širokem prepletu prašnih steza, ki se odcepljajo proti koscem, in slednjič po sami samcati stezici, ki se še vije navzgor. Počasi pustimo za seboj kosce, ki nas začudeno ogledujejo, in se

30., 31. Uhati škrljanec, vzhodna podvrsta, Sulejmanica, julij 1984 (T. Trilar)
30., 31. Shore Lark, Eastern subspecies, Sulejmanica, July 1984 (T. Trilar)

Slika 1: Orientacijska skica obiškanega predela pod Sulejmanico (T. Trilar)

Figure 1: Orientation sketch of the visited region below Sulejmanica (T. Trilar)

vzpremo na neizmerna prostranstva pašnikov. Čudimo se zaplatam opojno dišeče materine dušice *Thymus sp.*, navdušuje nas vresnica *Bruceuthalia spiculifolia*, ki jo krasijo mesnato rdeča socvetja. Sem ter tja nas ob poti pozdravi jo skupine postavnih preobjed *Aconitum sp.*, ki pa na našo veliko žalost še ne cveto. Razgled se nam z višino vse bolj odpira: nazaj na masiv Koraba in na drzne vršace Prokletij, ki pa so že v Albaniji. Pred nami pa hrbet Sulejmanice vztrajno skriva pokrajino, ki se ji bomo čudili v naslednjih dneh. Ob stezici se začno pojavljati prvi grmiči pritlikavega brina *Juniperus sibirica*, sem ter tja se čez rob nerodno prikobali skrivnostni krešič *Carabus sp.* Pot se začenja vleči, nahrbtnik počasi postaja nezno težak, rame že skelijo, ko se stezica spusti k potočku, zavije navzgor ob njegovi strugi in nas pripelje do ravne in nepričakovano suhe poličke, ki bo naslednjih pet dni naš dom. Okrog in okrog travnate poličke vrvi na dan mnogo izvirov. Sploh se ne čudimo, da so pastirji ta predel poimenovali "česma". Odložimo nahrbtnike in že nas radovednost žene na hrbet Sulejmanice. Odpre se nam čudovit pogled na verigo vrhov okrog Dini Bega. Kar ne moremo se nagledati prekrasne pokrajine. Vrnemo se k nahrbtnikom in postavimo šotore. Sonce počasi tone in izkaže se, da je bilo naše norčevanje s puhastimi bundami primerno in da bodo noči mrzle. Pogled na višini nam pove, da smo na višini 2000 m. Zato hitro izbrskamo puhovke iz dna nahrbtnikov, se oblečemo, posedejo pred šotori in nemo strmimo v za večino nas prvi sončni zahod na Šari ...

22.VII.1984. Šara - gorovje potokov. Kamorkoli se napotiš, ti vrvi voda pod nogami. Na poti prečkaš tisoče potočkov, ki se vsak v svoji dolini zlivajo skupaj in družno hite v nižino. Silikatna podlaga sicer daje tej vodi grenak priokus, zato pa narekuje svojevrstno favno in floro.

Na poti smo bili že dobri dve uri. Stopal sem nekoliko pred skupino in skušal hkrati slediti botaničnim

najdbam ter opazovati ptice. Že kmalu nad taborom nas je preletela jata črnih kot planinska kavka velikih ptic, le z drugačno silhueto in doslej meni nepoznanim oglašanjem. Ko so zakrožile in se nam še bolj približale, sem razločil rdeče kljune in prepoznal planinsko vrano *Pyrrhocorax pyrrhocorax*. Kmalu za tem se je čez greben pripodila še jata planinskih kavk *Pyrrhocorax graculus* in tako sem obe vrsti lahko primerjal med sabo.

Prečkam manjše snežišče in počakam skupino, saj mi že od daleč pade v oči rumeni žafran *Crocus scardicus*, na las podoben tistemu, ki spomladi oživlja naše gredice in naznanja pomlad. Botaniki pa mi razkrijejo še druge lepote snežniške flore - snežno belo cvetočo zlatico *Ranunculus crenatus* in nežno rastlinico z blede rožnatimi cvetovi *Androsace hedraeantha*, ki je navduševala že predvojne botanike.

Že prej med potjo sem opazoval kupčarje *Oenanthe oenanthe*, ki so se pred nami spreletavali s kamna na kamen. Kupčar pred mano pa se dvigne navpično v zrak in med počasnim padanjem razkazuje belo trtico in rep, v katerega je v obliki črke T zarisana črna, se spreleti nekaj kamnov naprej in ponovi nenavadno obnašanje, kot bi hotel pritegniti mojo pozornost. Kradoma se ozrem nakrog in res me iz večje skale strahoma opazujeta še ne popolnoma operjena mladiča.

Pohitim za skupino, ki se sklanja nad plazečo se pritlikavo vrbo *Salix sp.*, ki je naša najmanjša lesnata rastlina, saj tvori slabe tri centimetre visok liliputanski gozd. Nedaleč od nje pa se prepleta čez skalo njena nekoliko večja sorodnica mrežolista vrba *Salix reticulata*. Obe vrsti vrb sta ena od posebnosti alpinske flore.

Trudoma se prebijamo čez strmo melišče, kjer nas namesto pričakovanih meli pričakajo votlo doneče kamnite plošče, ki se vozijo v vse možne smeri, celo navzgor. Nedaleč pred mano pa pri tajeno poskakuje ducat sivo rjavih ptic. Še preden primaknem daljnogled, zažgoli

pred menoj jata prelestnih črno belih metuljev - planinskih vrabcev *Montifringilla nivalis*. Na tleh neugleden sivo rjav ptič se v zraku spremeni v črno belega gizdalina. Jata se ob čeljanju spreleti v sosednje pobočje. Stopim korak naprej, plošča pod nogami se mi zopet nevarno zaguga, ko opazim, da skoraj na istem mestu skaklja še dvojica. Hitro poneseš daljnogled k očem in ostrmim. Rjavi ptici z belima zunanjima repnima peresoma ter svetlima trebuhoma sunkovito stopicata pred mano. Ena od njiju ima na rumeni podlagi izrazito črno risbo: polmesec na grlu, od kljuna čez oči se vleče črn pas, ki se na licih razširi v marogo. Črna pernata ušesca na glavi mi povedo, da sem se prvič srečal z uhatim škrjancem *Eremophila alpestris*. Počasi sedem in opazujem simpatični ptici, kako elegantno stopicata in plaho skakljata, kakor bi se tudi oni bali pasti, ki jih skriva to melišče.

Drug za drugim počasi kapljamo na tretji najvišji vrh v Jugoslaviji, 2747 m visok Titov vrh. Sonce počasi polzi navzdol, nam pa se kar ne da in ne da nazaj proti taboru. Še bi ostali, molčali in gledali. Le iz žarečih oči si beremo zadovoljstvo in navdušenje.

23.VII.1984. Zbudi me neprijeten hlad. Počasi odprem oči in prisluhnem. Okrog tabora se oglašajo vriskarice in ihtavo oznanjajo zgodnje jutro. Obujem se in skočim iz šotor, seveda ne pozabim vzeti beležnice, daljnogleda in fotoaparata. Pretegnem se in ostrmim: kako čudovito jutro! Nebo brez oblaka, čudovit razgled. Včeraj tako oddaljeni Korab stoji tik pred mano, skoraj bi se ga lahko dotaknil z roko. Slana okrog tabora in dolina sramežljivo zavita z meglico...

Počasi se napotim proti hrbtu Sulejmanice. Vriskarice *Anthus spinoletta* me obletavajo in skušajo odgnati z zateglim cip-cip-cip... Na vrhu Sulejmanice (2030 m) se mi zopet odpre pogled na podkvasto verigo vrhov okrog Đini Bega, ki sedaj, ko jih je sonce obsijalo z nasprotne strani, kot črni

duhovi stražijo amfi teatralno dolino pod njimi. Ravno so me obsijali prvi sončni žarki, zato sedem in se nastavim njihovi sramežljivi toploti. Že kar lep čas sedim in se grejem ter razgledujem, ko se naposled ozrem proti taboru in opazim, da je že oživel. Videti je kot mravljišče, ko ga ogrejejo prvi sončni žarki.

Danes sem dežurni v taboru. Že včerajšnji dežurni so ugotovili, da smo tabor postavili ravno na pot čredi. Pasočo se molzno živino vsak dan ženejo iz vasi po poti našega vzpona čez razpotegnjeno sedlo, v katero se nadaljuje hrbet sulejmanice, in po vzporedni dolini nazaj v vas, kjer vsaka domačija sama pomolze in čez noč poskrbi za žival. In tako se taboru tudi danes približuje tristoglava čreda. Kar srce ti zaigra ob pogledu na toliko krav, ki pridno mulijo travo, in še prav nič ne slutiš težav, ki ti jih bodo prinesle. Obenem pa je prav boleča misel na naše zaraščajoče se pašnike in propadajoče planšarije, ki pa se jim dandanes resnici na ljubo tudi že bolje piše.

Ravno na gorskih pašnikih se vidi eden od prastarih vplivov človeka na naravo. Saj krave, ki neprestano mulijo travo, sproti pomulijo vse mlade lesnate rastline. Tako ostajajo le posamezni grmi in samotna drevesa, ki z višino vse bolj pojemajo, in seveda pašniki, ki jih je človek že pred stoletji ugrabil gozdu. Ni težko uganiti, da bi se ti prostrani pašniki, ki jih tu pa tam kraši kak grm pritlikavega brina *Juniperus sibirica*, v nakaj desetletjih zarasli v neprehodno brinovo goščo, če bi prenehali s pašo.

Že kar dobri dve uri je, odkar je prva krava pomolila glavo v šotor v našem taboru in ko sem ji iz gobca zadnji trenutek potegnili rokav anoraka. Od tedaj preizkušam svoje pastirske sposobnosti in tekam z enega konca tabora, ko zaropota v kuhinji, kjer požrešne radovednice pretikajo lonce, na drugega, kjer molijo glavo v ta ali oni šotor in iščejo kaj užitnega oziroma primernega za pod zob. No, čreda se bliža koncu in upanje je, da bo od našega tabora še kaj

ostalo...

Dan se je prevesil že v pozno popoldne - nabrali smo že zelišča za čaj in prinesli brinove skleščke za taborni ogenj, brez katerega je večer dolg in predvsem strupeno mrzel...ko čez tabor elegantno pridrsi "ogromna" ujeđa. Še preden pridem do daljnogleda, je že za grebenom. Uspem razločiti belo glavo in klinast rep, po katerem prepoznam beloglavega jastreba *Gyps fulvus*. Ozrem se nakrog in jih nad bližnjim skalnim vrhom levo nad taborom opazim še šest. Krožeči jastrebi lovijo v svojih številnih letalnih peresih vzgornik in ga obvladujejo do popolnosti. Medtem ko jih opazujemo, začne sonce počasi zahajati in jastrebi se spustijo za greben. Dan se poslovim s škrlatno zarjo in obljubo za še lepšega.

24.VII.1984. Malo nad taborom smo bili pustili za seboj pastirja, ki je z veseljem poziral pred našimi fotoaparati, ko smo zagledali skupino beloglavih jastreb, sedečih na grebenu. Čez travnat rob jim gledajo le njihovi puhasti vratovi in glava z močnim kljunom. Obidem vrh in se jim poskušam približati za grebenom. Takoj ko pomolim glavo čez greben, se vseh sedem fantastičnih jadrancev naenkrat dvigne in se celih deset minut razkazuje v vsej svoji lepoti. Na tleh nesimpatičen, za nekatere celo oduren mrhovinar, se beloglavi jastreb v zraku spremeni v enega najboljših jadrancev. Tokrat sem si ga lahko do potankosti ogledal, skoraj vsako peresce njegovega skladno grajenega telesa. Verjetno lahko le tako velika ptica v taki popolnosti obvladuje jadranje in si podjarmlja vetrove. Leteti v velikih krogih v vzgorniku, ki ga elegantno obvladuješ z neopaznimi premiki konic letalnih peres...v takih trenutkih si zaželiš, da bi bil z njimi.

Namenjeni smo proti verigi vrhov, ki leže južno od hrbta Sulejmanice, in jih že vse dni zvedavo ogledujemo. Pet vrhov se pne v loku, skoraj da oblikujejo podkev in zapirajo amfiteatralno dolino, ki je čez in čez preprežena s stezami in vedno polna živine.

V sredini stoji mogočni trikotasti Đini Beg (2610 m) na obeh straneh pa spoštljivo kot oprode po dva nižja vrhova, ki jim žal ne vemo imena.

Neverjetno! Hodiš od sedla do sedla, z vrha na vrh in vedno znova, kamor ti seže pogled, neskončna travnata pobočja. Odpira se ti vedno novo prostranstvo kopastih vrhov, med njimi pa široke razsežne doline. Skoraj je ni skale, ki bi z ostro potezo skazila to harmonijo. Le daleč v ozadju, ki se že izgublja v mraču, oko bolj sluti posamezne drznejšie nateze okraizine. Nam, vajenim drzno oblikovanih vršacev in nižjih kopastih vrhov, poraslih z gozdovi, bi se nemara pokrajina zdela pusta, enolična - vendar nas navdušuje. Njena oblost, prostranost, tu pa tam strma, toda ne previ sna pobočja, budi jo v nas občutek neskončnosti.

Počasi se že vračamo proti taboru. Spustili smo se z zadnjega vrha in sedaj hitimo vsak po svoje po vzporednih stezah amfiteatra. Preskakujemo kravjake, se ogibamo kravam in prečkamo potočke, ki se v dnu amfiteatra združujejo v rečico, ki je izdolbena Đavolačko klisuro. Zdi se, da je soteska oder, rečica v njej večni igravec, neme stezice amfiteatra pa gledalci, ki skozi ti sočletja opazujejo njene razposajene igre...

Na pobočju pred seboj opazim pastirja, tiho pristopim in pri sedem. Pri srčno se pozdraviva in pričneva klepetati. Pogovor med drugim nanese tudi na čudodelen izvir v Đavolački klisuri. Izvir naj bi pomagal dekletom pri njihovih teževah, če v določenem času pijejo njegovo vodo in ob njem puste kos svojega perila. Kdaj nastopi čas njegove čudodelnosti in kakšnih tegob rešuje, pa mi ni hotel zaupati. Za slovo ga še poprosim, naj mi zaigra na piščal. Zaigra mi staro pastirsko ljubezensko pesem. Sprva le mojstrsko izvablja glasove iz piščali, potem pa začne igrati vzneseno in vidi se, kako ga pesem vse bolj prevzema. Proti koncu vstanem in se nemo poslovim, tako nama le piščal poje slovo...

25.VII.1984. Zjutraj sem odšel na skalni vrh nad taborom. Na travnatem stožcu so čudno naložene rdečkasto rjave skale, ki tvorijo vrh. Obilo materine dušice *Thymus sp.*, od katere se razširja opojen vonj, mu daje poseben čar. Previdno se zbašem na najvišjo skalo. Pogled mi počasi drsi od Titovega vrha, ki mi kaže zahodno strmo travnato pobočje s posameznimi jeziki melišča, proti Borislajcu (2662 m) nekoliko bolj v ozadju. Dalj časa se mi pomudi na Đini Begu z oprodami. Daleč proti jugozahodu stoji mogočni masiv Koraba (2764 m), na katerem še slutim sneg. Oko nato preskoči čez podolgasti Koritnik (2394 m), po katerem teče meja z Albanijo, na alpsko koničaste Prokletije. Preletim še celo gručo šarskih kop na severu in zopet sem pri Titovem vrhu, ki mi zapira pogled v Makedonijo.

Pretelovadim čez nekaj blokov in poličk na vznožje skladovnice skal in se napotim nakrog, Z njenega skalnega roba prepođim krokarja *Corvus corax*, ki z nizkim krook-krook...zakroži in za nekaj trenutkov nepremično obvisi v vetru z razpetimi krili in le z nagibanjem klinastega repa lovi ravnotežje. Nato še enkrat zakroži, zloži krila in skoraj kakor kamen poševno pade proti dolini. Razširi krila in bliskovito izgine za travnat rob.

Obkrožim skladovnico skal in skoraj trčim v pastirja, mojega včerajšnjega znanca. Poigram se z njegovim psom, mladim šarplanincem, ki smo mu dali ime Sivko, in ga zvečer povabim k tabornemu ognju ter se vrnem v tabor.

Po improviziranem kosi lu se odpravimo po drva za naš večerni taborni ogenj. Hodimo od grma do grma in nabiramo suhe brinove veje, sedaj že kar precej oddaljeni od tabora, saj smo bližnje grme obrali že prej. Naše početje pa očitno ni všeč pastirju iz sosednjega "kotarja"-staje, ki nam v albanščini zaman poižkuša nekaj dopovedati. Ne razumemo ne mi njega ne on nas, zato gremo na videz razočarani vsak svojo pot. Vrnemo se v tabor s polnimi naročji

brinovi h skleščkov. No, za danes zvečer bo dobolj.

Ogenj že počasi dogoreva. Po taboru se vi je tiha pesem ob spremljavi kitare. To je naš zadnji večer na Šari. Kdo ve, mogoče bo poslednji, čeprav smo si vsi zatrdno obljubili, da še pridemo...

Seveda je namen biološke ekskurzije, pa čeprav le študentske, tudi proučevanje flore in favne. Zato in tudi zato, da podatki ne bi obležali v zaprašeni beležnici za vekomaj, bom vtisom z ekskurzije dodal še seznam opazovanih ptic. Omenjena bodo le moja opazovanja, kljub temu da je na ekskurziji opazovalo ptice še nekaj kolegov.

Na Šari - od Titovega vrha na vzhodu do Sulejmanice na zahodu in Đini Bega ter Čubričeva na Jugu - smo se mudili od 21.II. do 26.VII.1984. Področje, na katerem sem opazoval, leži od nadmorske višine 1800 m pa tja do 2747 m, kolikor znaša nadmorska višina Titovega vrha. To so travniki z redkimi grmi pritlikavega bri na *Juniperus sibirica*, ki so prepreženi z mnogo potoki. Vzrok za tako vodnatost je silikatna podlaga. Apnenec pa se pojavlja le v vršnih skladih nekaterih vrhov (Titov vrh, Đini Beg...) nekako od višine 2600 m navzgor.

Žal sem vezan le na z imeni dokaj nepopolno opremljeno specialko, zato bom pogosto prisiljen za boljšo orientacijo navajati le nadmorske višine vrhov.

GYPUS FULVUS beloglavi jastreb je v tem predelu razmeroma pogost, na kar kažejo opazovanja: 22.VII - 1 primerek, 23.-24.VII-7 primerkov, 25.VII.-1 primerek.

FALCO TINNUNCULUS par navadne postovke sem vsak dan srečal na pobočjih nad taborom od skalnega vrha levo nad taborom do drugega vrha v verigi vrhov okrog Đini Bega (kota 2351 m).

EREMOPHILA ALPESTRIS par uhatega škrjanca sem 22.VII.opazoval na melišču zahodnega pobočja Malega Titovega vrha na nadmorski višini 2400 m.

ANTHUS SPINOLETTA - vriškariča je pogosta na vsem tem področju od 1700 m do 2200 m nadmorske višine. 22.VII. sem našel dva še ne popolnoma operjena mladiča na vzhodnem pobočju prvega vrha (kota 2332 m) v verigi vrhov okrog Dini Bega. 24.VII sem opazoval na Sulejmanici odraslo vriškaričo s hrano v kljunu, ki jo je kasneje neopazno oddala, kot to zna le ona.

MOTACILLA ALBA - je pogosta ob vseh večjih potokih.

PHOENICURUS OCHRUIROS šmarnico sem slišal le dvakrat: 24.VII. v amfiteatralni dolini na južnem pobočju Dini Bega in 25.VII. na skalnem vrhu nad taborom (vrh levo od kote 2332 m), kjer sem kasneje tudi opazoval ♂.

OENANTHE OENANTHE - navadni kupčar je pogost na tem področju od nadmorske višine 1900 m do 2500 m. Večkrat so bili opaženi odrasli s hrano v kljunu. 22.VII. sem opazoval dva še ne popolnoma operjena mladiča na vzhodnem pobočju drugega vrha (kota 2361 m) v verigi vrhov okrog Dini Bega.

TURDUS MERULA - Nemalo sem bil presečen, ko je pri spustu po zahodnem pobočju Titovega vrha nekako na nadmorski višini 2100 m iz brinovega grma zletel kos. V grmu sem našel gnezdo s štirimi jajci.

PYRRHOCORAX GRACULUS 22.VII. sem opazoval jato (7 primerkov) planinskih kavk nad prvim vrhom (kota 2332 m) v verigi vrhov okrog Dini Bega.

PYRRHOCORAX PYRRHOCORAX - planinske vrane sem opazoval dvakrat: 22.VII. - 15 primerkov nad prvim vrhom (kota 2332 m) v verigi vrhov okrog Dini Bega; 24.VII. - 4 primerke na vzhodnem pobočju Dini Bega.

CORVUS CORAX - 22.VII. se je par krogarjev dopoldan in potem še popoldan spreletaval nad dolino Šarske reke. 25.VII. pa je krogar odletel s skladovnice skal na skalnem vrhu levo nad taborom (vrh levo od kote 2332 m),

CORVUS CORONE CORNIX 22.VII. se je siva vrana spreletavala nad stajo v dolini Šarske reke.

MONTIFRINGILLA NIVALIS - 22.VII. se je 12 planinskih vrabcev spreletavalo z melišča na zahodnem pobočju Malega Titovega vrha na nasprotno pobočje. 24.VII. sem se na Čubričevem približal še ne popolnoma operjenemu mladiču na razdaljo, primerno za opazovanje. Da gre za mladiča, mi je povedal tudi svetel kljun. Opazovanje potrjuje verjetnost gnezdenja na tem področju. Obe moji srečanji s planinskim vrabcem sta bili na nadmorski višini okrog 2400 m.

CHLORIS CHLORIS jata zelencev (8 primerkov) je 25.VII. preletela tabor.

Tomí Trilar
Pot v Bitnje 12
64000 Kranj

Skrivnostna fotografija Mystery photograph

Na fotografiji iz prejšnje slikovne ugarke sta dva spremenljiva prodnika *Calidris alpina*. V letnem perju, posnetek je nastal oktobra v Markovcih pri Ptujju, ga prepoznamo po črni lisi na potrebušju. Po zelo dolgem, na srpo-kljunega prodnika spominjajočem kljunu, domnevamo, da gre za severno podvrsto *C.a.alpina*. Avtor posnetka je B.Štumberger.

